

1576709

Катерина Валявська

У МЕРЕЖИВІ ВАЛЬСУ

Світське життя на Буковині
(1848–1918)

ВИДАВНИЦТВО

Більшість українських історичних праць присвячені важливим політичним, націєтворчим процесам. Але чи не хотілося б вам зазирнути за лаштунки цих процесів та побачити, яким було повсякдення і дозвілля політиків та їхніх сучасників або в якому просторі — соціальному й фізичному — зароджувались важливі ідеї? Ретроспектива світського життя на Буковині модерної доби демонструє, що захоплення співами об'єднувало політичних опонентів в одному товаристві, а кав'ярня могла стати місцем, де у дискусії зароджувались визначальні для ходу історичних подій рішення.

У другій половині ХІХ ст. повсякдення освічених верств Європи підпорядковувалося однаковим суспільним нормам, стандартам та практикам, тобто умовностям, що їх виробило добірне товариство (бомонд). Попри провінційний, напівсільський характер міст і містечок, під впливом ідей та носіїв західних культурних практик на Буковині з'явилися всі атрибути для розгортання публічного життя бомонду: театр, філармонія, казино, салони, ресторани, кав'ярні, парки, різні культурно-освітні товариства, світські прийоми, бали та кінні перегони. У цих інституціях, формах, просторах стара й нова еліти негласно змагались за домінування в ієрархії світського товариства і загалом суспільного життя. Але будьте певні, у книжці, яку ви вже розгорнули, на вас не чекає рафінована історія про земні радощі за добрих старих часів. Книжка правдиво оповідає про чимало суперечностей та конфліктів, які, поєднуючись, творили особливий простір східної провінції Габсбурзької монархії, де розкіш і злидні йшли пліч-о-пліч.

ЗМІСТ

Вступ	7
Подяки	13

Розділ I ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СВІТСЬКОГО ТОВАРИСТВА НА БУКОВИНІ

Соціокультурні зміни на пограниччі	15
Структура світського товариства	26
Стратифікація соціальних груп у світському житті	34
Стратегії інтеграції у світське товариство	52
Мова у світському житті	76
Честь і дуелі	79
Класична освіта	81
Роль Чернівецького університету у формуванні світського товариства	87
Панський маєток	93
Міське помешкання	105
Одяг у репрезентації світського життя	110

Розділ II СОЦІОКУЛЬТУРНІ ПРАКТИКИ У СВІТСЬКОМУ СЕЗОНІ

Салонна культура	118
Театр	136
Концерти	143
Художні виставки	144
Лекції та декламації	150
Кав'ярні та ресторани	154
Міський відкритий простір: парки, вулиці, площі	169
Заміські прогулянки	178
Відпочинок «на купелях»	181

Полювання.....	187
Кінні перегони.....	190
Теніс на траві.....	195
Ковзанка.....	198
Автомобілі.....	204
Бали і танці під час карнавального сезону.....	207

Розділ III

ТОВАРИСТВА ЯК ІНСТИТУЦІЇ СВІТСЬКОГО ЖИТТЯ

Зародження товариського руху на Буковині.....	231
Товариства для «світських» розваг та благочинності.....	236
«Стрілецьке товариство».....	236
Казино-товариства.....	242
Музичні товариства.....	247
Загальне гімнастичне товариство.....	255
Благодійні товариства.....	266
Національні товариства.....	277
Румунські товариства.....	278
Українські товариства.....	282
Польські товариства.....	291
Німецькі товариства.....	295
Єврейські товариства.....	298
Балет національностей «Танці в образах».....	303
Висновки.....	307
Zusammenfassung.....	311
Перелік ілюстрацій.....	314